

ГЛАВА IX

ЦАРЬ ПЕТЪРЪ. БОГОМИЛИ

Разпадане на България при царь Петра (927—968). — Раздѣляне България на две държави, западна и източна. — Св. Иванъ Рилски и македонскитѣ пустинници. — Павликяни. Полъ Богомилъ и предизвиканото отъ него движение. — Погледъ върху богомилската догматика и етика.

Симеонъ билъ жененъ два пжти. Отъ първия бракъ той ималъ само единъ синъ, Михаилъ; втората му съпруга, сестра на болярина Георги Сурсувулъ, му родила трима синове: Петъръ, Иванъ и Вениаминъ или Боянъ¹. Безъ ни най-малко право Симеонъ лишилъ отъ престолонаследие най-стария си синъ Михаилъ, затворилъ го въ манастиръ и назначилъ втория, Петъръ, за свой приемникъ подъ ръководството на Сурсувула. Споредъ разказа на Лиутпранда, който дошълъ тогава въ Цариградъ като пратеникъ отъ императора Отонъ I, най-младиятъ синъ Боянъ минавалъ у народа за магесникъ; мислѣли, че той можелъ мигновено да се превръща въ вълкъ или въ каквото и да е другъ грабливъ звѣрь².

Приемникътъ на Симеона не билъ нито войникъ, нито политикъ, ами смиренъ, кроткъ и миролюбивъ човѣкъ, неспособенъ да продължава дѣлото почнато отъ баща му; въ неговитѣ жили течала, тъй да речемъ, друга кръвъ. Въ историята Симеонъ си спечелилъ мѣсто въ реда на основателитѣ на мощни царства, а Петъръ — между светцитѣ и пустинниците. При Симеона българитѣ насмалко щѣли да превзематъ Цариградъ; при Петра почнало подчиняването на България отъ византийцитѣ. Петъръ, ръководенъ отъ вуйчо си Сурсувулъ, не стоялъ начело на своя народъ, ами билъ орждие на една партия. Обиденитѣ негови братя възстанали противъ него начело на войниците отъ школата на великия Симеонъ. Литературата дошла въ упадъкъ и едно ново религиозно учение, смѣсено съ туземни езически елементи, внесло недоволство въ срѣдата на народа. Както изобщо у славянитѣ, така и тукъ политическото величие свързано съ известно лице бърже се прекратявало съ неговата смъртъ. Сжщото се случило следъ Сама, следъ Светопопка, следъ Асѣня II, следъ Стефанъ Душана и следъ Твърдко въ Босна³.

Георги Сурсувулъ, деятеленъ и сръченъ човѣкъ, който при характера на младия царъ напълно завладѣлъ управлението, изпърво искалъ да продължава завоевателната политика на Симеона. Българитѣ отново нахлули въ източна Тракия, но заедно съ това Сурсувулъ влѣзълъ въ тайни преговори съ гърцитѣ. Първото писмо на Петра и Сурсувула било предадено въ Цариградъ по арменския монахъ Калокиръ. Императоръ Романъ изпратилъ незабавно пратеници по море въ Месемврия — градъ, който отъ 812 год. билъ главно пристанище на България. Тия пратеници се завърнали въ Цариградъ вече по сухо, подиръ тѣхъ следвало българско пратеничество начело съ Сурсувула и наскоро следъ това самъ царъ Петъръ пристигналъ въ Цари-